

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm
2010-02-05

Vår referens
Anders Fogelberg

Remiss: "Sjukpenninggrundande inkomst, karenstider och egenavgifter för egenföretagare" S2009/10066/SF

Bakgrund

Företagarna har givits möjlighet att yttra sig över ovan rubricerad remiss och får lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

I denna promemoria lämnas förslag som rör sjukpenninggrundande inkomst, SGI och karenstider för företagare som bedriver näringsverksamhet i form av enskild firma eller handelsbolag. Förslagen är i huvudsak följande.

Sjukpenninggrundande inkomst

För försäkrad som bedriver näringsverksamhet föreslås SGI under två år, bestämmas till minst skälig avlöning för liknande arbete. För den egenföretagare som för tid efter perioden om 24 månader har en verksamhet som befinner sig i uppbyggnadsskede föreslås en individuell prövning ske enligt nuvarande regler om detta.

Karenstid

En grundläggande karenstid på sju dagar föreslås i sjukförsäkringen för försäkrade med inkomst av annat förvärvsarbete. De ska också kunna välja en längre karenstid om 14, 30, 60 eller 90 dagar.

Vidare föreslås sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna sänkas med 0,74 procentenheter till följd av att det för försäkrade med inkomst av annat förvärvsarbete föreslås att den grundläggande karenstiden utökas från en till sju dagar.

Högriskskydd

Reglerna om allmänt högriskskydd föreslås ändrade så att en egenföretagare som har haft fler än tio sjukperioder under en löpande tolv månadersperiod har rätt till ersättning för samtliga karensdagar från och med den elfte sjukperioden.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 2010.

Yttrande

Allmänt

Företagarna anser att förändringarna självfallet inte bara ska gälla enskilda firmor och handelsbolag. Även de hundratusental företagare som driver sin verksamhet i aktiebolagsform måste omfattas av reformen för att den ska få verklig betydelse.

Det framgår inte vilka nivåer sänkningar av avgifterna kommer att hamna på som en följd av förslagen (förutom sänkningen om 0,74 procentenheter med anledning av förslaget om förlängd grundkarens till sju dagar). Företagarna vill därför särskilt peka på att, som framgår av tabellen på s 139 i SOU 2008:89, det bara är en bråkdel av de belopp som företagare betalar i sjukförsäkringsavgift som går tillbaka till företagarna. En grundtanke vid arbetet med ett nytt trygghetssystem för företagare har varit att inbetalningarna ska motsvara utbetalningarna. Företagarna utgår ifrån att sjukförsäkringsavgiften sänks utifrån den principen.

Sjukpenninggrundande inkomst

Företagarna anser att uppbyggnadsskedet bör bestämmas till tre år och man då ska kunna ta med sig den SGI man haft som anställd, vilket föreslogs i SOU 2008:89.

Karenstid

Företagarna anser att karenstiden på sju dagar kan vara huvudregel i dessa fall, men att en företagare som vill ha en eller tre dagars karens ska ha möjlighet att välja kortare karens än sju dagar.

När det gäller förslagen om att införa längre, valbara karenstider vill Företagarna notera följande. En företagare blir inte bara av med sin lön när denne blir sjuk, utan också en intäkt som ska täcka fasta kostnader. Det kan också handla om framtida uppdrag och därmed intäkter som går förlorade genom till exempel missade affärsmöten. Ersättningen vid sjukdom skulle därför behöva uppgå till flera gånger lönen för att ge kompensation även för fasta kostnader vid sjukdom. Företagarna har därför sedan länge framfört att det är av största vikt att företagare får möjlighet att välja att stå utanför delar av socialförsäkringssystemet och med sänkta avgifter kunna spara till sin egen trygghet eller köpa skraddarsydd försäkringslösningar (s.k. opt out).

Företagarna menar att hela idén med opt out, förfelas om det bara blir möjligt att välja maximalt 90 dagar. Företagarna menar i enlighet med utredningen SOU 2008:89 att det ska vara möjligt att välja såväl 180 som 365 dagars karens.

Högriskskydd

Högriskskyddet för företagare kommer att träda in först efter 10 sjukperioder med 7 karensdagar vardera, vilket innebär att en egenföretagare kan vara sjuk 70 dagar innan högriskskyddet träder in. Det är orimligt lång tid. Det vore rimligare med en total tid om tio dagar som systemet kommer att innebära för anställda.

Företagarna vill i detta sammanhang framföra att Företagarna anser att sjuklöneansvaret bör avskaffas av arbetsmarknadspolitiska skäl. Sjuklöneansvaret leder till färre arbetstillfällen eftersom många företagare inte vill anställa på grund av det. Detta framgår av en undersökning som gjorts av SKOP under oktober/november i år på uppdrag av Företagarna. Undersökningen visar att en

så stor andel som 24 procent av företagen, som valt att inte anställa personer utanför familjen, säger att sjuklöneansvaret haft en mycket stor eller ganska stor betydelse för det beslutet.

Företagarna menar också att nuvarande system är orimligt eftersom arbetsgivaren ska ansvara för sjukskrivningar av alla slag, även sådant som orsakats av andra, beror på fritidsaktiviteter eller arbetstagarens egna beslut (som skönhetsoperationer och liknande). Sjuklöneansvaret har inte heller visat sig ha någon effekt på sjuktalen.

Företagarna

Christina Linderholm
Chef Analys & Opinion

Anders Fogelberg